

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Charakterystyka cenności przyrodniczej gmin wiejskich i miejsko-wiejskich województwa lubelskiego ze wskazaniem obszarów cennych zagrożonych	13
1.1. Pojęcie obszarów przyrodniczo cennych	13
1.2. Pomiar i przestrzenna charakterystyka cenności przyrodniczej gmin wiejskich i miejsko-wiejskich województwa lubelskiego	15
1.3. Zagrożenia środowiska przyrodniczego i konflikty na tle ochrony środowiska w badanych gminach	23
1.4. Włodawa i Kazimierz Dolny – gminy zagrożone presją turystyki – studium przypadku	27
1.4.1. Charakterystyka badanych gmin w aspekcie walorów i zasobów przyrodniczych – motywy wyboru	27
1.4.2. Charakterystyka potencjału rozwoju turystyki ze wskazaniem na zagrożenie nadmierną presją i działań naprawczych	31
1.4.3. Działania i czynniki zewnętrzne służące zmniejszeniu presji na środowisko	36
Rozdział 2. Typy funkcjonalne obszarów wiejskich województwa lubelskiego ze wskazaniem typów obszarów przyrodniczo cennych	37
2.1. Funkcje rolnictwa i obszarów wiejskich	37
2.2. Ewolucja struktury funkcjonalnej obszarów wiejskich i jej uwarunkowania	39
2.3. Wielofunkcyjność a zrównoważony rozwój obszarów przyrodniczo cennych	41
2.4. Cele, materiał, metody i etapy badania struktury funkcjonalnej obszarów wiejskich województwa lubelskiego	43
2.5. Typy funkcji obszarów wiejskich województwa lubelskiego	49
2.6. Rozmieszczenie jednostek reprezentujących wyodrębnione typy funkcjonalne	53
2.7. Charakterystyka funkcji obszarów przyrodniczo cennych	57
Rozdział 3. Zakres i metodyka badań empirycznych	63
3.1. Województwo lubelskie jako obszar badań	63
3.2. Dobór i charakterystyka gmin	69
3.3. Poziomy badania ze wskazaniem stosowanych metod, technik i narzędzi badawczych	73
3.4. Charakterystyka badanych przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych	75

3.4.1. Charakterystyka badanych przedsiębiorstw.....	75
3.4.2. Charakterystyka badanych gospodarstw rolnych	80

Rozdział 4. Uwarunkowania rozwojowe gospodarek lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem problemów środowiskowych.....	87
4.1. Uwarunkowania rozwoju gmin przyrodniczo cennych położonych w regionie peryferyjnym – aspekty teoretyczne.....	87
4.2. Uwarunkowania rozwoju i problemy wykorzystywania zasobów i walorów środowiska na cele gospodarcze postrzegane z perspektywy władz samorządowych.....	98
4.2.1. Uwarunkowania rozwoju gmin w opinii wójtów i burmistrzów..	98
4.2.2. Problemy rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem problemów środowiskowych	104
4.3. Uwarunkowania i czynniki rozwoju gospodarstw rolnych	110
4.3.1. Uwarunkowania zewnętrzne.....	110
4.3.2. Uwarunkowania wewnętrzne.....	115
4.3.3. Zagrożenia i szanse związane z funkcjonowaniem na obszarach cennych przyrodniczo.....	120
4.4. Uwarunkowania i czynniki rozwoju przedsiębiorstw.....	123
4.4.1. Uwarunkowania zewnętrzne.....	123
4.4.2. Uwarunkowania zewnętrzne środowiskowe (makrootoczenie i otoczenie lokalne)	129
4.4.3. Uwarunkowania wewnętrzne	135

Rozdział 5. Możliwości rozwoju funkcji gospodarczych opartych na zasobach i walorach środowiska gmin przyrodniczo cennych	141
5.1. Działalność gospodarcza a ochrona przyrody	141
5.2. Charakterystyka realizowanych przez władze lokalne kierunków rozwoju lokalnych gospodarek	149
5.3. Diagnoza stanu i systematyka kierunków wykorzystania zasobów i walorów środowiska na cele gospodarcze (zgodnych z koncepcją zrównoważonego rozwoju).....	153
5.3.1. Obszary aktywności samorządów gminnych i kierunki wykorzystania walorów i zasobów przyrodniczych w procesie rozwoju	153
5.3.2. Diagnoza stanu, systematyka kierunków wykorzystania zasobów i walorów środowiska na cele gospodarcze – perspektywa przedsiębiorstw	161
5.3.3. Diagnoza stanu, systematyka kierunków wykorzystania zasobów i walorów środowiska na cele gospodarcze – działania realizowane przez gospodarstwa rolne.....	172

5.4. Możliwości i systematyka form wykorzystania zasobów i walorów środowiska przyrodniczego w procesach stymulowania rozwoju lokalnego.....	187
--	-----

Rozdział 6. Możliwości upowszechniania zarządzania środowiskowego w samorządach, przedsiębiorstwach i gospodarstwach rolnych.....	205
6.1. Podstawy teoretyczne zarządzania środowiskowego w organizacji.....	205
6.2. Zarządzanie środowiskowe w przedsiębiorstwach – stan i uwarunkowania upowszechniania.....	214
6.2.1. Stopień zaawansowania przedsiębiorstw z obszarów przyrodniczo cennych w zakresie zarządzania środowiskowego.....	214
6.2.2. Organizacja i planowanie zarządzania środowiskowego.....	218
6.2.3. Procedury i procesy w zakresie zarządzania środowiskowego..	220
6.2.4. Komunikowanie i współpraca z otoczeniem w obszarze ochrony środowiska i działania z zakresu marketingu ekologicznego.....	223
6.2.5. Stan, efekty i perspektywy wdrażania dobrowolnych systemów zarządzania środowiskowego na przykładzie certyfikatu zgodności z normą ISO 14001 - studium przypadku.....	227
6.3. Zarządzanie środowiskowe w gospodarstwach rolnych.....	232
6.4. Zarządzanie środowiskowe realizowane przez urzędy gmin i Zakłady Usług Komunalnych.....	241
6.4.1. Planowanie strategiczne rozwoju w badanych gminach.....	242
6.4.2. Przygotowanie organizacyjne.....	245
6.4.3. Zarządzanie informacją ekologiczną i edukacja ekologiczna....	247
6.4.4. Proekologiczne inwestycje komunalne i gospodarka odpadami .	251
6.4.5. Współpraca międzygminna w zakresie ochrony środowiska....	254

Rozdział 7. Model instytucjonalno-organizacyjnego wsparcia wykorzystania zasobów i walorów środowiska przyrodniczego w procesach stymulowania rozwoju obszarów przyrodniczo cennych..	257
7.1. Samorząd gminy jako kreator procesów stymulowania konkurencyjności środowiskowej obszarów przyrodniczo cennych.....	257
7.2. Instytucjonalne warunki wzmocnienia potencjału lokalnej przedsiębiorczości rolniczej i pozarolniczej.....	260
7.3. Instytucjonalne warunki wzmocnienia gospodarstw rolnych.....	264
7.4. Propozycja modelu instytucjonalno-organizacyjnego wsparcia wykorzystania zasobów i walorów środowiska przyrodniczego w procesach stymulowania rozwoju obszarów przyrodniczo cennych.....	267

Zakończenie	275
-------------------	-----

Literatura	278
Spis rzeczy	291
Aneks	299